

Akreditace zdravotnických laboratoří

Již několik let si připomínáme 9. červen jako Světový den akreditace. Cílem této společné celosvětové iniciativy organizací ILAC (Mezinárodní spolupráce v oblasti akreditace laboratoří) a IAF (Mezinárodní akreditační fórum) je zvýšení povědomí veřejnosti o významu akreditace a jejím praktickém významu v běžném životě.

Lng. Martina Bednářová, ředitelka odboru akreditace laboratoří Českého institutu pro akreditaci o.p.s., nám přiblížila oblast akreditace týkající se českého zdravotnictví.

Všichni často slyšíme pojem akreditace, mohla byste nám objasnit, co si mají pod tímto pojmem naši čtenáři představit ve spojení se Světovým dnem a zdravotnictvím? Jak se na akreditaci ve zdravotnictví podílí Český institut pro akreditaci o.p.s.?

S pojmem akreditace se opravdu setkáváme denně ve značně odlišných souvislostech. Ať se jedná o akreditaci vzdělávacích programů, novinářů, diplomatů apod... Akreditace je odvozena z latinského „accredere“, což lze přeložit jako „dávat důvěru“. Už z toho je zřejmé, že „důvěra“ je pro proces akreditace významné slovo. Konkrétně ve zdravotnictví Český institut pro akreditaci o.p.s., spíše známý pod zkratkou ČIA, uděluje akreditaci, tedy „důvěru“ v odbornou způsobilost zdravotnickým laboratořím. Toto ovšem není jediná cesta, kterou akreditace ovlivňuje kvalitu zdravotnictví. Akreditace získávají od ČIA také certifikační orgány, které provádějí certifikaci výrobků, systémů managementu a osob, inspekční orgány i další typy laboratoří. Veškerá tato činnost přímo či nepřímo ovlivňuje kvalitu poskytovaných služeb a ve svém důsledku bezpečnost pacienta.

Jaké je postavení ČIA v České republice a v Evropě?

ČIA jako Národní akreditační orgán založený státem poskytuje své služby na

neziskovém principu v souladu s platnými právními předpisy. Koncem roku 2009 byl ČIA notifikován Evropskou komisí jako jediný vnitrostátní akreditační orgán pověřený prováděním akreditace v ČR ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 765/2008.

Mohla byste nám vysvětlit, co musí laboratoř splnit, aby jí byla udělena akreditace?

Laboratoř musí zavést systém řízení v souladu s požadavky příslušné harmonizované normy. Zdravotnické laboratoře mohou požádat o akreditaci podle ČSN EN ISO 15189:2013. Tato norma stanovuje konkrétní požadavky na kvalitu a způsobilost, které musí laboratoř plnit a které zahrnují komplexně činnost laboratoře od požadavku na laboratorní vyšetření až po sdělování výsledků a jejich interpretaci s důrazem na bezpečnost a etiku práce. Jedná se například o dostatečný počet kompetentního a stále se vzdělávajícího personálu, odpovídající přístrojové vybavení, vhodné prostory, vyšetřovací postupy, které zaručují kvalitní výsledek, spolehlivé zacházení s patientskými vzorky. Norma byla v nedávné době změněna, tak aby požadavky v ní uvedené reagovaly na aktuální situaci. Pro příklad lze uvést, že se detailně zabývá řízením rizik ve vztahu k bezpečnosti pacienta a požadavky na zabezpečení dat v informačních systémech. Laboratoř, která všechny uvedené postupy zavedla, může ČIA požádat o udělení akreditace. ČIA provede tzv. posouzení plnění akreditačních požadavků na místě a v případě kladného výsledku udělí akreditaci.

Jak pacient pozná, že laboratoř, která např. provedla vyšetření jeho krve, je akreditovaná, a co to pro něj znamená?

Udělení akreditace lze snadno poznat na výsledkovém listě, protože akreditovaná laboratoř je oprávněna používat přidělenou akreditační značku a uvádět odkaz na akreditaci. O akreditaci také laboratoř obvykle informuje na svých webových stránkách. Přehled všech akreditovaných subjektů včetně rozsahu akreditace a kontaktů na laboratoře lze najít na našich webových stránkách www.cai.cz. Pro pacienta to znamená mnohem vyšší jistotu, že jeho vzorek byl správně vyšetřen a dostal se včas k jeho lékaři. Dnes jistě všichni chápeme význam laboratorních vyšetření pro stanovení diagnózy a další léčby pacienta. Při posuzování zdravotnických laboratoří ČIA úzce spolupracuje s odborníky v různých lékařských odbornostech. O významu této spolupráce svědčí i uzavřená dohoda o spolupráci s Českou lékařskou společností Jana Evangelisty Purkyně, která zastřešuje všechny lékařské odborné společnosti.

Text: redakce
www.cai.cz

World Accreditation Day

9 June 2015

Accreditation: Supporting the Delivery of Health and Social Care

